

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора Відокремленого
структурного підрозділу «Харківський
фаховий коледж харчової
промисловості Державного
біотехнологічного університету»

 Ольга БОНДАРЕНКО
«29» серпня 2024 року

КОНЦЕПЦІЯ
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
у Відокремленому структурному підрозділі «Харківський
фаховий коледж харчової промисловості Державного
біотехнологічного університету»

Розглянуто на засіданні
Педагогічної ради коледжу
Протокол 1 від 29 серпня 2024 р.

Введено в дію з 01.09.24 року
наказом в.о. директора коледжу
№ 10-06/1284 від 30.08.2024 року.

Харків 20__р.

1. Мета та завдання національно-патріотичного виховання

Національно-патріотичне виховання в системі освіти впроваджується шляхом затвердження: 1) плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки (Постанова Кабінету міністрів України від 09.10 2020 р. № 932); 2) Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України (Наказ Міністерства освіти і науки України 06.06.2022 р. № 527); 3) Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року (Постанова Кабінету міністрів України від 30.07.2024 р. № 864).

Національно-патріотичне виховання здобувачів освіти – це комплексна, системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, закладів освіти, сім'ї, громадських об'єднань та благодійних організацій та інших інститутів щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації.

Метою національно-патріотичного виховання у Відокремленому структурному підрозділі «Харківський фаховий коледж харчової промисловості Державного біотехнологічного університету» (далі коледж) є становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування активної громадянської позиції, утвердження національної ідентичності громадян на основі духовно-моральних цінностей Українського народу, національної самобутності.

Складовою частиною патріотичного виховання є **військово-патріотичне виховання**, зорієнтоване на формування у зростаючої особистості готовності до захисту України, розвиток бажання здобувати військові професії, проходити службу у Збройних Силах України як особливому виді державної служби. Його зміст визначається національними інтересами України і покликаний забезпечити активну участь громадян у збереженні її безпеки від зовнішньої загрози.

Мета національно-патріотичного виховання реалізується через систему таких виховних **завдань**:

- утвердження в свідомості і почуттях особистості патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України;
- виховання поваги до Конституції України, законів України, державної символіки;

- підвищення престижу військової служби, а звідси - культивування ставлення до військовослужбовця як до захисника України, героя;
- усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю;
- сприяння набуттю патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, уміння визначати форми та способи своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади, спроможності дотримуватись законів та захищати права людини, готовності взяти на себе відповідальність, здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів;
- виховання екологічної культури особистості, усвідомлення себе частиною природи, почуття відповідальності за неї як за національне багатство, основи життя на землі;
- формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;
- утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства;
- культивування кращих рис української ментальності - працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, відповідального ставлення до природи;
- формування мовленнєвої культури;
- спонукання зростаючої особистості до активної протидії українофобству, аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму;
- розвиток духовності і моральності у суспільстві, утвердження традиційних сімейних цінностей.

2. Принципи національно-патріотичного виховання

Національно-патріотичне виховання спирається на загальнопедагогічні принципи виховання, такі як дитиноцентризм, природовідповідність, культуровідповідність, гуманізм, врахування вікових та індивідуальних особливостей. Водночас національно-патріотичне виховання має власні принципи, що відображають його специфіку. Серед них:

- принцип національної спрямованості, що передбачає формування національної самосвідомості, виховання любові до рідної землі, природи, українського народу, шанобливого ставлення до його культури, історії, традицій; поваги до культури всіх народів, які населяють Україну; здатності зберігати свою національну ідентичність, пишатися приналежністю до українського народу, брати участь у розбудові та захисті своєї держави;
- принцип самоактивності й саморегуляції забезпечує розвиток у вихованця суб'єктних характеристик; формує здатність до критичності й самокритичності, до прийняття самостійних рішень; виробляє громадянську позицію особистості, почуття відповідальності за її реалізацію в діях та вчинках;
- принцип полікультурності передбачає інтегрованість української культури в європейський та світовий простір, створення для цього необхідних передумов: формування відкритості, толерантного ставлення до відмінних

ідей, цінностей, культури, мистецтва, вірувань; здатності диференціювали спільне і відмінне в різних культурах, спроможності сприймати українську культуру як невід'ємну складову культури загальнолюдської;

- принцип культуровідповідності задля формування базової культури особистості на основі набутого морально-етичного досвіду людства;

- принцип соціальної відповідності обумовлює потребу узгодження змісту і методів національно-патріотичного виховання з реальною соціальною ситуацією, в якій організовується виховний процес, і має на меті виховання в дітей і молоді готовності до захисту України та ефективного розв'язання життєвих проблем на основі сформованих цінностей;

- принцип історичної і соціальної пам'яті спрямований на збереження духовно-моральної і культурно-історичної спадщини українців та відтворює її у реконструйованих і осучаснених формах і методах діяльності;

- принцип міжпоколінної наступності, який зберігає для нащадків зразки української культури, етнокультури народів, що живуть в Україні.

3. Шляхи реалізації національно-патріотичного виховання

Реалізація Концепції національно-патріотичного виховання у коледжі реалізується у декількох напрямках:

- підготовка нормативної документації з питань національно-патріотичного виховання студентської молоді в коледжі;

- розробка та проведення заходів з громадянсько-патріотичного, військово-патріотичного, духовно-морального виховання з метою формування здорового підростаючого покоління, готового захищати національні інтереси та територіальну цілісність України;

- вироблення науково-теоретичних і методичних засад національно-патріотичного виховання, включення проблематики національно-патріотичного виховання студентської молоді до планів виховної роботи коледжу

- співпраця з питань удосконалення процесу національно-патріотичного виховання, обмін досвідом із закладами вищої та фахової передвищої освіти;

- підтримка та сприяння волонтерським проектам, іншим соціально-громадським ініціативам, спрямованим на заохочення учасників освітнього процесу до благодійних, соціальних, інтелектуальних та творчих ініціатив й проектів на благо України;

- створення умов для популяризації кращих здобутків національної культурної і духовної спадщини, героїчного минулого і сучасного українського народу, підтримки професійної й самодіяльної творчості;

- активне залучення до патріотичного виховання студентської молоді учасників бойових дій на Сході України, учасників антитерористичної операції, операції об'єднаних сил, учасників війни Російської Федерації проти України, діячів сучасної культури, мистецтва, науки, спорту, які виявляють активну громадянську і патріотичну позицію;

- залучення молоді до участі у збереженні і підтримці єдності українського суспільства, у громадському русі задля громадянського миру і злагоди;

- сприяння спортивній і фізичній підготовці, спрямованій на утвердження здорового способу життя з урахуванням принципів національно-патріотичного виховання;
- сприяння впровадженню навчальних дисциплін (модулів, змістовних модулів, тем) духовно-морального спрямування як основи формування особистості та підґрунтя для національно-патріотичного виховання;
- вивчення потреб студентської молоді, зокрема шляхом проведення соціологічних досліджень;
- активне залучення до національно-патріотичного виховання громадських об'єднань та благодійних організацій, використання їхнього досвіду, потенціалу, методів роботи у вихованні патріотів України;
- активне залучення сім'ї до процесу національно-патріотичного виховання, долучення батьківської громадськості до популяризації кращого досвіду національно-патріотичного виховання;
- створення та розвиток інтернет-ресурсів, що популяризують українську історію, боротьбу українського народу за незалежність, досягнення українського народу, його мову та культуру, інтелектуальні, духовні та інші надбання, духовно-моральні цінності; історію закладу освіти та досвід роботи з національно-патріотичного виховання коледжу;
- запобігання булінгу у студентському середовищі, жорстокості і бездуховності, поширення матеріалів, що суперечать загальнолюдським та національним духовним цінностям, заперечують суверенність Української держави;
- створення інформаційних ресурсів (презентацій, відеороликів, постів, постерів, плакатів тощо), підтримка публікацій науково-популярних, наукових, художніх матеріалів (тез конференцій, статей, реферативних та стендових доповідей тощо) національно-патріотичного спрямування;
- підготовка інформаційних та науково-популярних матеріалів для батьків з питань патріотичного виховання молоді у сім'ї; висвітлення кращого досвіду родинного виховання на батьківських зборах;
- залучення до обговорення нагальних питань з патріотичного виховання молоді відомих вчених, державних і громадських діячів, представників культури і мистецтва, педагогів, ветеранів війни, лідерів та активістів громадських організацій;
- активна протидія фактам, що фальсифікують історію України та її сьогодення;

4. Очікувані результати

У результаті реалізації Концепції національно-патріотичного виховання у коледжі очікується:

- формування у студентської молоді розвинутої патріотичної свідомості і відповідальності, почуття вірності, любові до Батьківщини, поваги до національних, історичних, культурних і духовних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови та державних символів України, турботи про спільне благо, природу, збереження

та шанування національної пам'яті, формування активної громадянської позиції, поваги до традицій та історії коледжу;

- формування готовності до захисту України та виконання конституційного і громадянського обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, з метою становлення її як правової, демократичної, соціальної держави;

- формування компетенцій, необхідних для захисту України, служби в Збройних Силах України;

- створення ефективної системи національно-патріотичного виховання особистості.

5. Індикатори ефективності

Індикаторами ефективності впровадження Концепції національно-патріотичного виховання в коледжі вбачаються:

- збільшення відвідуваності здобувачами освіти заходів, що популяризують культурні та національно-мистецькі традиції Українського народу, а також пам'яток історії, культури, експозицій музеїв, присвячених національно-визвольній боротьбі за незалежність і територіальну цілісність України;

- підвищення серед здобувачів освіти рівня знань про видатних особистостей українського державотворення, визначних українських учених, педагогів, спортсменів, військових, підприємців, провідних діячів культури, мистецтв, а також духовних провідників Українського народу;

- збільшення кількості здобувачів освіти, які пишаються своїм українським походженням, громадянством;

- зростання рівня екологічної культури, збільшення кількості учасників екологічних акцій, природоохоронних заходів;

- збільшення кількості здобувачів освіти, які здійснюють екскурсії, подорожі, походи;

- збільшення кількості здобувачів освіти – активних учасників волонтерського руху;

- збільшення кількості проведених зустрічей здобувачів освіти з борцями за незалежність України, ветеранами та учасниками антитерористичної операції та операції об'єднаних сил у Донецькій та Луганській областях, учасниками війни російської федерації проти України;

- збільшення кількості здобувачів освіти, залучених до проєктів та заходів з національно-патріотичного виховання обласного, всеукраїнського та міжнародного рівнів;

- збільшення кількості здобувачів освіти, які беруть участь у заходах, спрямованих на популяризацію духовно-моральних цінностей Українського народу, його духовних та культурних надбань;

- збільшення числа молодих людей, які пов'язують своє майбутнє з навчанням і проживанням в Україні;

- збільшення числа громадян України, які виявляють почуття поваги до своєї Батьківщини.